

Dosarul nr. 2ra-1108/21

Prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Central (jud. N. Costăș)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. S. Procopciuc, N. Chircu, E. Grumeza)

ÎNCHEIERE

21 iulie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Nina Vascan
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Bucătaru Iraida și XXXXX,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Bucătaru Iraida și XXXXX împotriva lui Bucătaru Ruslan, intervenient accesoriu Direcția Generală Asistență Socială și Protecția Familiei mun. Bălți cu privire la permiterea de a intra și ieși din Republica Moldova a copilului minor, perfectarea actelor și continuarea studiilor școlare și liceale în România fără acordul tatălui, repararea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei din 16 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de Bucătaru Ruslan, reprezentat de avocatul Rusnac Aliona și a fost casată parțial hotărârea din 19 octombrie 2020 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, fiind pronunțată în această parte o hotărâre nouă,

constată:

La data de 28 februarie 2020 Bucătaru Iraida și XXXXX au depus cerere de chemare în judecată, concretizată la 29 septembrie 2020, împotriva lui Bucătaru Ruslan cu privire la permiterea de a intra și ieși din Republica Moldova a copilului minor, perfectarea actelor românești și continuarea studiilor școlare și liceale în România fără acordul tatălui, repararea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii s-a invocat că, Bucătaru Iraida a fost în relații de căsătorie cu Bucătaru Ruslan, în urma cărora s-a născut fiica XXXXX la data de XXXXX. Prin hotărârea din 11 septembrie 2017 a Judecătoriei Bălți, căsătoria a fost desfăcută, fiind stabilit domiciliul copilului minor cu mama.

Reclamantele au indicat că la 08 martie 2019, au obținut certificat de redobândire a cetățeniei române, însă, XXXXX nu a putut participa la perfectarea actelor ce țin de cetățenia română, adică certificatul de naștere și cartea de identitate românească pe care le-

a obținut Bucătaru Iraida, deoarece pârâtul nu dorește să întocmească declarațiile necesare în privința copilului, necesare întocmirii actelor respective, având în vedere vârsta minoră a acestuia.

Au susținut că pârâtul nu participă la educația și întreținerea fiicei, unicul sprijin financiar fiind suma de 1000 de lei, care prin hotărâre judecătorească s-a hotărât de a fi încasată din contul acestuia cu titlu de pensie de întreținere a copilului minor. Astfel, Bucătaru Iraida o sprijină material și didactic pe XXXXX, pentru ca ultima să obțină rezultate bune la învățătură, dovada faptului respectiv fiind locul doi luat la olimpiada de limbă română desfășurată în mun. Bălți.

Reclamantele au afirmat că locul de trai și viitorul copilului, în vederea continuării studiilor școlare și liceale, este România, țara pe care o consideră că îi poate oferi mai multe posibilități. Astfel, în prezent Bucătaru Iraida are necesitatea de a pleca peste hotarele țării cu fiica XXXXX în vederea continuării studiilor acesteia și obținerea certificatului de naștere românesc.

Au solicitat acordarea dreptului copilului minor XXXXX, născută la XXXXX, de a traversa frontiera fără acordul tatălui Bucătaru Ruslan, de a-i fi eliberat pașaportul și actele de identitate ale cetățeanului Republicii Moldova, precum și de a se înmatricula și a continua studiile școlare și liceale în România fără acordul tatălui, încasarea din contul pârâtului în beneficiul XXXXX suma de 10 000 de lei cu titlu de prejudiciu material și moral.

Prin încheierea din 01 iulie 2020 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, a fost atrasă în proces în calitate de intervenient accesoriu Direcția Generală Asistență Socială și Protecția Familiei mun. Bălți.

Prin hotărârea din 19 octombrie 2020 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, acțiunea a fost admisă parțial și s-a permis intrarea și ieșirea din Republica Moldova a copilului minor XXXXX, născută la XXXXX, perfectarea pașaportului și actelor de identitate ale cetățeanului Republicii Moldova pe numele minorului XXXXX, înmatricularea și continuarea studiilor în Republica România a minorului XXXXX, fără acordul tatălui Bucătaru Ruslan. În rest, acțiunea a fost respinsă.

La data de 19 octombrie 2020 Bucătaru Ruslan, reprezentat de avocatul Rusnac Aliona, a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii din 19 octombrie 2020 a Judecătoriei Bălți, sediul Central și emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie respinsă.

Prin decizia din 16 februarie 2021 a Curții de Apel Bălți, a fost admis apelul declarat de Bucătaru Ruslan, reprezentat de avocatul Rusnac Aliona și a fost casată parțial hotărârea din 19 octombrie 2020 a Judecătoriei Bălți, sediul Central în partea admiterii acțiunii, fiind pronunțată în această parte o hotărâre nouă, prin care acțiunea a fost respinsă. În rest, hotărârea primei instanțe a fost respinsă.

Prin decizia suplimentară din 30 martie 2021 a Curții de Apel Bălți, s-a încasat de la Bucătaru Iraida în beneficiul lui Bucătaru Ruslan cheltuielile de judecată în sumă de 2730 de lei.

Pentru a decide astfel, instanța de apel, analizând materialele cauzei și declarațiile părților, a conchis că, reclamantele nu au întâlnit dificultăți la obținerea pașaportului Republicii Moldova și nici la obținerea buletinului de identitate pe numele minorului

XXXXX, cu atât mai mult că potrivit legii, pașaportul sau documentele de călătorie se eliberează în temeiul cererii unui dintre reprezentanții legali.

De asemenea, reclamantele au declarat că nu au dificultăți la traversarea hotarelor RM, precum și faptul că deseori copilul minor a traversat frontiera de stat a țării fără acordul tatălui și că nici nu este necesar acordul acestuia, motiv din care instanța de apel a respins acest capăt de acțiune. Or, pentru intrarea și ieșirea din țară a copilului minor, domiciliul căruia este stabilit printr-o hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă, cu mama Bucătaru Iraida, nu este necesar și acordul tatălui.

Cu referire la cerința reclamantelor cu privire la înmatricularea și continuarea studiilor în Republica România a minorului fără acordul tatălui, instanța de apel a considerat-o neîntemeiată și neprobată. Conform prevederilor tratatelor internaționale, dreptul la educație nu poate fi îngrădit sau refuzat, părinții având dreptul doar de a alege felul de învățământ. În speță, Bucătaru Iraida împreună cu XXXXX au ales opțiunea ca ultima să fie înmatriculată și să continue studiile în România, considerând că refuzul tatălui în sensul dat, îi lezează drepturile și interesele copilului minor. Însă, reclamantele doar invocă faptul că XXXXX și-ar dori să facă studiile în România, fără a prezenta în acest sens probe precum că i s-ar refuza înmatricularea la instituția de învățământ în lipsa acordului scris al tatălui. Astfel, reclamantele nu au prezentat acte, care să confirme că este strict necesar și acordul tatălui pentru a fi înmatriculat copilul la studii peste hotarele țării, neindicând condițiile de înmatriculare a copilului minor la studii în România și care norme legale ar fi încălcate de către pârât în acest aspect.

La data de 03 iunie 2021 Bucătaru Iraida și XXXXX au declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului s-a invocat că instanța de apel a apreciat arbitrar probele și a interpretat în mod eronat legea.

Recurentele au indicat că potrivit art. 3 alin. (5) din Legea cu privire la ieșirea și intrarea în Republica Moldova nr. 269 din 09 noiembrie 1994, în cazul în care unul dintre părinții copiilor în vârstă de până la 18 ani nu acceptă ieșirea acestora din R. Moldova, refuzul se contestă în instanța judecătorească de drept comun competentă. La caz, recurentele au cerut de la intimat să dea consimțământul la intrarea și ieșirea din RM a copilului minor, precum și perfectarea pașaportului și a actelor de identitate ale cetățeanului Republicii Moldova pe numele minorului, însă, Bucătaru Ruslan a refuzat.

Au menționat că intimatul și reprezentantul acestuia nu au anexat la materialele cauzei vreo probă ce ar confirma manifestarea voinței de a accepta ieșirea copilului minor din Republica Moldova și perfectarea actelor de identitate ale cetățeanului RM pe numele minorului, respectiv, în cazul dat refuzul intimatului se prezumă, fapt ce constituie temei de sesizare a instanței de judecată.

Recurentele consideră că Bucătaru Ruslan, prin acțiunile sale, încalcă obligațiile impuse de art. 60 din Codul familiei, care prevede că, părinții indiferent de faptul dacă locuiesc împreună, poartă răspundere pentru dezvoltarea fizică, intelectuală și spirituală a copilului, precum și art. 24 din Convenția cu privire la drepturile copilului, care

prevede dreptul copilului de a se bucura de bună stare de sănătate posibilă și un trai cât mai bun.

Au afirmat că prima instanță corect a conchis că refuzul intimatului de a da consimțământul la intrarea și ieșirea din RM a copilului său minor, precum și perfectarea pașaportului și actelor de identitate ale cetățeanului Republicii Moldova pe numele minorului, este neîntemeiat și contrar intereselor supreme ale copilului minor, din care motive aceste cerințe au fost admise.

Au mai indicat că, intimatul nu refuză expres plecarea fiicei la studii în România, dar condiționează sub diferite moduri aceasta pentru a crea impedimente în dezvoltarea și educarea copilului minor, ceea ce echivalează cu un refuz. Astfel, Bucătaru Ruslan, în orice moment, tocmai când minora va avea nevoie de a se deplasa peste hotare pentru a se înmatricula la studii, reieșind din atitudinea acestuia, va putea face uz prevederile art. 3 alin. (5) din Legea cu privire la ieșirea și intrarea în Republica Moldova nr. 269 din 09 noiembrie 1994 și copilul va fi prejudiciat și nu se va putea deplasa sau înmatricula la studii, iar, până instanțele de judecată vor hotărî asupra refuzului, minora va pierde posibilitatea de a se înmatricula, reieșind din timpul restrâns alocat perioadei de admitere la studii. Prin urmare, prezenta acțiune înaintată este una de apărare a dreptului prin care se creează pericolul iminent de încălcare a lui.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Bălți a pronunțat decizia contestată la data de 16 februarie 2021.

Decizia motivată a instanței de apel a fost expediată în adresa recurentelor la data de 30 martie 2021, fiind recepționată la 07 aprilie 2021 (f.d. 192, 198, 200, volumul I).

Astfel, recursul declarat la data de 03 iunie 2021, este în termen.

La 15 iunie 2021, copia recursului a fost expediată în adresa Bucătaru Ruslan și a Direcției Generale Asistență Socială și Protecția Familiei mun. Bălți, cu înștiințarea despre depunerea referinței (f.d. 17, volumul II).

Prin referința depusă la 05 iulie 2021, intimatul Bucătaru Ruslan a solicitat considerarea recursului ca inadmisibil, indicând că XXXXX deține buletin de identitate și pașaport al RM și potrivit declarațiile recurentelor, minora traversează liber hotarele RM. Astfel, recurentele nu au prezentat nicio probă care să demonstreze că dânsul le-ar fi creat impedimente la perfectarea actelor sau la traversarea frontierei.

La 16 iulie 2021, Direcția Generală Asistență Socială și Protecția Familiei mun. Bălți a depus referință, prin care, reieșind din interesul superior al copilului minor, a propus Curții Supreme de Justiție să admită recursul.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Bucătaru Iraida și XXXXX nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat asupra deciziilor instanțelor de apel are caracter nedevolutiv și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura

admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursul declarat de Bucătaru Iraida și XXXXX, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Bucătaru Iraida și XXXXX, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), 433 lit. a) și 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de Bucătaru Iraida și XXXXX se consideră inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Nina Vascan

Mariana Pitic